

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202200382/2

Tiranë ___/___/2022

Lënda: *Rekomandime për inspektimin e bërë në ambientet e Komisarariatit të Policisë nr.2 Tiranë.*

Drejtuar: Drejtues i parë z. Lorenc PANGANIK
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

TIRANË

Për dijëni: z. Edmond PJETRI
Shef i Komisarariatit të Policisë nr.2 Tiranë

TIRANË

Për dijëni: Drejtues Madhor z. Gledis NANO
Drejtor i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit

TIRANË

Të nderuar,

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar (MKPT), seksion pranë Avokatit të Popullit, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar dhe nenin 81 të ligjit nr.81/2020, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", kreu një inspektim në Komisariatin e Policisë nr.2 Tiranë.

Inspektimi u krye në datën 25.03.2022, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues morën pjesë z.Hazbi Selita dhe z.Besnik Deda me detyrë nd/komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", i ndryshuar; procedurën standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", miratuar me urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019; procedurën standarde "Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit", miratuar me urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938, datë 24.07.2019, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimit të mëparshëm.

Institucioni i Avokatit të Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues, ka detyrimin kushtetues dhe ligjor t'ju parashtrorë konkluzionet përfundimtare, si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i inspektimit (në mungesë të shefit të komisariatit) u takua me zv/Shefin e Komisarariatit z. Skerdi Kasimati dhe shefin e rendit, z. Bernard Muça, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Në vijim, zv. Shefi i Komisarariatit informoi grupin e inspektimit për gjendjen në të cilën ndodhen ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë pranë këtij komisariati, angazhimin e punonjësve të policisë që kryejnë detyrën në këto ambiente, për garantimin e të drejtave të personave të privuar nga liria në mjediset e policisë, si dhe masat e marra për zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Pasi mori informacionin e nevojshëm, grupi i monitorimit i shoqëruar nga shefi i rendit, inspektoi në vend gjendjen e dhomave të shoqërimit dhe të sigurisë, u njoh dhe administroi kopje të dokumentacionit ku pasqyrohen veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar, intervistoi personat e shoqëruar, si dhe vizitoi zyrat e punës së oficerëve të policisë gjyqësore, në lidhje me praninë e sendeve që ekspozojnë dhunë gjatë kryerjes së veprimeve procedurale për marrjen në pyetje të personave të shoqëruar.

Theksojmë se, drejtuesit dhe punonjësit e Komisarariatit të Policisë nr.2 Tiranë, me të cilët kontaktoi grupi i monitorimit, u treguan bashkëpunues gjatë inspektimit që u zhvillua në ambientet e këtij institucioni.

Në Komisariatin e Policisë nr.2 Tiranë, nga informacioni i grumbulluar gjatë kryerjes së inspektimit në lidhje me zbatimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit për vitin 2021, rezultoi se:

1. **Ishte plotësuar rekomandimi**, për dhënien e kartës së të drejtave të personave të shoqëruar që në momentin e shoqërimit të tyre në mjediset e komisariatit të policisë, si dhe vendosjen e posterave me të drejtat e personave të shoqëruar brenda në dhomat e shoqërimit.
2. **Ishte zbatuar pjesërisht** rekomandimi për dezinfektimin e dhomave të sigurisë dhe të shoqërimit, por kishte nevojë për lyerje me qëllim krijimin e një ambienti të pastër nga ana higjieno-sanitare.

Ndërkohë, grupi i inspektimit konstatoi se nuk kishin gjetur zbatim rekomandimet e mëposhtme:

1. Nuk ishte zbatuar rekomandimi, për garantimin e kushteve të përshtatshme në dhomat e sigurisë duke i pajisur ato me shtretër për fjetje sipas kapacitetit fizik, me qëllim trajtimin njerëzor e dinjitoz të personave të arrestuar/ndaluar.
2. Nuk ishte zbatuar rekomandimi për vënien dhe mbajtjen në funksion të plotë të sistemit audio-viziv me kamera në Komisariatin e Policisë nr.2 Tiranë, i cili shërben

për mbajtjen në vëzhgim të ambientit të shoqërimit dhe ambientit të sigurisë, si dhe për këqyrjen e veprimeve të punonjësve të policisë në këto ambiente dhe në dhomën e marrjes në pyetje apo gjatë intervistimit të personave që shoqërohen në mjediset e këtij komisariati.

3. Nuk ishte zbatuar rekomandimi, për krijimin e dhomës së intervistimit dhe të marrjes në pyetje të personave të ndaluar/arrestuar dhe të shoqëruarve, për kryerjen e veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore, si dhe për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera brenda saj.
4. Nuk ishte zbatuar rekomandimi, për krijimin e dhomës për intervistimin e fëmijëve të mitur, e cila duhet të jetë e kompletuar me orënditë dhe pajisjet e nevojshme, për një ambient sa më miqësor dhe trajtim dinjitoz të tyre.
5. Nuk ishte zbatuar rekomandimi, për krijimin e dhomës së mjekut për kryerjen e vizitave mjekësore, të kompletuar me orënditë e nevojshme, si dhe pajisjen me frigorifer për ruajtjen dhe sigurimin e medikamenteve.

Në përfundim të inspektimit, grupi i monitorimit konstatoi se, në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë në Komisaratin e Policisë Nr.2 Tiranë, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika, si më poshtë vijon:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisaratin e Policisë nr.2 Tiranë, ambienti i shoqërimit nuk ishte i ndërtuar sipas kërkesave të ligjit nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938, datë 24.07.2019, në të cilat parashikohet se dhomat e shoqërimit duhet të jenë me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit.¹

Mjedisi i shoqërimit ndodhej në katin e parë të ndërtesës dhe kishte 2(dy) dhoma shoqërimi për mbajtjen dhe qëndrimin e meshkujve, ndërsa dhoma tjetër përdorej për mbajtjen dhe qëndrimin e grave dhe të miturve në konflikt me ligjin. Dhomat e shoqërimit ishin me dimensione 4x3m, me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme dhe të pajisura secila me 5 karrige të palëvizshme për qëndrimin ulur, por mungonin tavolinat për personat e shoqëruar. Dhomat e shoqërimit ishin të siguruara me dyer dhe mbylleshin me çelës.

Mungesa e dhomave të shoqërimit për të miturit në konflikt me ligjin, është një nga problematikat që paraqitet në këtë komisariat, duke sjellë si pasojë mos garantimin e lirive, të drejtave dhe standardeve që kanë të bëjnë me shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin në mjediset e policisë, si dhe nevojave fizike, profesionale dhe psikologjike kur merren vendime që prekin ndonjë aspekt të ndalimit të tyre.

¹ Kreu VII, pika 4/b e procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, konkretisht nuk plotësohen këto standarde për mbajtjen e personave të shoqëruar në ambientet e policisë krijohen kushtet të nevojshme të përshtatshme të ndryshme nga ato të dhomave të sigurisë ku garantohen siguria dhe trajtimi njerëzor i tyre. Personat e shoqëruar mbahen në mjedise e ambiente me kushte të ndryshme nga ato që shërbejnë për mbajtjen e personave të arrestuar/ndaluar(dhoma sigurie).

Dhomat e shoqërimit për të miturit në konflikt me ligjin duhet të ishin ndërtuar siç është parashikuar në Kreun VII, pika 4 të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me urdhërin nr. 938, dt. 24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

Dritaret e dhomave ishin me përmasa të tilla që lejonin mundësinë për ajrim dhe ndriçim të plotë natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik. Dhomat ishin të pastra nga ana higjeno-sanitare, por ato kishin nevojë për lysterje. Në pjesën e jashtme, dritaret ishin të siguruara me rrjetë të hollë teli, për arsye të sigurisë së personave që ndodhen në këto ambiente. Dhoma e shoqërimit nuk kishte sistem ngrohje/ftohje.

Në ambientin e shoqërimit nuk kishte dhomë të veçantë për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve. Në çdo rast, intervistimi i personave të shoqëruar kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë. Njëkohësisht edhe kryerja e veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe komunikimi i masës së sigurisë të personave për kalimin nga dhomat e shoqërimit në dhomat e sigurisë, kryhej në zyrat e punës së punonjësve të policisë.

Korridori në mjedisin e shoqërimit monitorohej nga sistemi i kamerave, ndërsa zyrat e punonjësve të policisë ku merren në pyetje personat e shoqëruar, nuk janë të monitoruara me sistemin e kamerave. Administrimi i kamerave, kryhej nga specialistët e IT-së në Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit. Afati për ruajtjen e pamjeve filmike ishte 30 ditë.

Në korridorin ku ndodheshin dhomat e shoqërimit, ishte një tualet i përbashkët për punonjësit e administratës dhe për personat e shoqëruar. Tualeti ishte i kompletuar me lavaman dhe çezmë, si dhe kishte ujë të rrjedhshëm.

Nga inspektimi i ambienteve në mjedisin e shoqërimit, nuk u gjetën sende apo mjete të tilla që mund të shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve të personave apo për kundërveprime ndaj punonjësve të policisë.

Në kohën e inspektimit, në mjediset e policisë së këtij komisariati, kishte një person të shoqëruar për shkeljen e rregullave të qarkullimit rrugor të parashikuar nga neni 290 i Kodit Penal.

Ndërsa për periudhën Janar-Mars 2022 në regjistër ishin evidentuar të dhënat për 465 persona të shoqëruar, të ndaluar apo të arrestuar në mjediset e këtij komisariati, ku saktësisht ishin shoqëruar **426** shtetas madhorë, **25** shtetase gra dhe **14** shtetas të mitur.

Nga verifikimi i dokumentacionit në zyrën e informacionit, u konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë, që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit të çështjes përkatëse.

U evidentuan disa praktika, nga ku rezultoi se në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë në Komisaratin e Policisë nr.2 Tiranë, mbahej procesverbali përkatës dhe pasi firmosej nga punonjësit e policisë, një kopje i jepej personit të shoqëruar dhe një kopje ruhej në arkivën e institucionit.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre

Në Komisarariat e Policisë nr.2 Tiranë, ambienti i sigurisë **nuk** ishte i ndërtuar sipas parashikimeve të bëra në ligjin nr.108/2014, “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “*Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre*”.

Ambienti i sigurisë ndodhej në katin e parë të ndërtesës së komisarariatit dhe kishte 2 (dy) dhoma sigurie. Njëra nga dhomat e sigurisë ishte me përmasa 3x3m, ndërsa dhoma tjetër ishte me përmasa 4x3m. Kapaciteti fizik i dhomave të sigurisë ishte për mbajtjen, trajtimin dhe sigurimin e 4 personave të ndaluar/arrestuar dhe të dënuarve me vendim të formës së prerë, deri në transferimin e tyre për në IIEVP. Nisur nga sipërfaqet dhe kubaturat e dhomave, niveli i ndriçimit dhe i ajrimit, si dhe kushtet materiale në të cilën ndodhen dhomat e sigurisë në këtë komisarariat, konstatojmë se ato **nuk** i plotësojnë parametrat teknik dhe jetësor për kushtet e dhomave të sigurisë².

Dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë nr.2 Tiranë nuk plotësojnë kriteret e parashikuara në procedurën standarde të cituar më sipër, si lidhur me kubaturën, pasi sipërfaqja e dhomave të sigurisë nuk ishte sipas standardeve 10 m², të ndarë në ambient qëndrimi (dhomë) me sipërfaqe 6 m² dhe në paradhomë me sipërfaqe 4 m², si dhe nuk kishte ndriçimin dhe ajrimin natyror të nevojshëm.

Gjithashtu, MKPT e konsideron problematik numrin e vogël dhe kapacitetin e dhomave të sigurisë në Komisarariat e Policisë nr.2 Tiranë, pasi nga inspektimet është konstatuar se ky ambient është i pamjaftueshëm për të përballuar fluksin e personave të arrestuar dhe të shoqëruarve, si në rastin e protestave të qytetarëve të zhvilluara në muajin mars për rritjen e çmimeve në vend ku ka patur mbipopullime dhe një situatë tejet degraduese për këta persona, gjatë ditëve të qëndrimit në mjediset e policisë.

Në këtë kuadër, është e nevojshme që në DVP Tiranë dhe Komisarariatet e Policisë në varësi të saj, për shkak të shtrirjes së madhe territoriale dhe dinamikës që ka Qarku Tiranë, të rriten kapacitetet fizike të dhomave të sigurisë për mbajtjen, trajtimin dhe sigurimin në mënyrë dinjitoze të personave të arrestuar/ndaluar, sipas të drejtave të parashikuara në aktet ligjore dhe aktet ndërkombëtare për këtë qëllim.

Në dhomat e sigurisë, trajtohen personat e ndaluar apo të arrestuar meshkuj në moshë madhore, ndërsa personat e ndaluar/arrestuar gra dhe të mitur, në përfundim të veprimeve procedurale nga punonjësit e policisë, shoqërohen menjëherë për në ambientin e sigurisë të Drejtorisë Vendore të Policisë Tiranë. Në kohën e inspektimit nuk kishte persona të ndaluar/arrestuar në dhomat e sigurisë.

Njëra nga dhomat e sigurisë ishte e pajisur me shtretër vetëm për një person, dhe kishte dyshekë të vendosur në dysheme, ndërsa dhoma tjetër nuk kishte shtretër, por vetëm dyshekë të vendosur mbi dysheme, si dhe batanije dhe jastëkë për 4 persona. Dritaret e dhomave të sigurisë ishin të vogla dhe nuk mundësonin futjen e sasisë së mjaftueshme të ajrit dhe dritës natyrale. Ndërkohë, ndriçimi sigurohej nga rrjeti elektrik në mënyrë të vazhdueshme. Gjithashtu, në këtë institucion kishte burim rezervë energjie me gjenerator më vete, që ishte në gjendje pune.

² Kreu VII, pika 4/a/b/c/d/e/f/g e procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”.

Në ambientin e sigurisë ndodhej vetëm një tualet, i cili kishte furnizim me ujë të rrjedhshëm dhe një dush me ujë të ngrohtë për larjen e trupit.

Sikurse theksuam, në ambientin e sigurisë nuk kishte persona të ndaluar/arrestuar për të bërë intervistime, por nga intervistimi i përgjegjësit të dhomave të sigurisë rezultoi se, personat e ndaluar/arrestuar furnizohen rregullisht me paketën higjeno-sanitare, si dhe pajisen me maska dhe dezinfektantë për mbrojtjen nga COVID-19, për ditët e qëndrimit në këto ambiente.

Në korridorin e ambientit të sigurisë, nuk kishte telefon fiks për komunikimin e personelit të shërbimit me sallën operative në rast nevojë. Gjithashtu, dhe në dhomat e sigurisë mungonte butoni me zile/sinjal për komunikimin e personave të ndaluar/arrestuar me personelin e shërbimit.

Gjithashtu, nga verifikimi i grupit të inspektimit të fashikujve që ndodheshin në dhomën e përgjegjësit të dhomave të sigurisë, çdo person pranohej në ambientin e sigurisë kur ishte i pajisur nga OPGJ me setin e dokumenteve si a) procesverbalin e arrestimit në flagrancë apo urdhërin e ndalimit të përpiluar nga oficerët e policisë gjyqësore, prokurori, urdhëri i ekzekutimit të prokurorit, si dhe kopje të vendimit gjyqësor; b) procesverbalin e kontrollit personal sëbashku me sendet personale të cilat janë konstatuar dhe gjetur gjatë kontrollit; c) një nga dokumentet zyrtare të identifikimit; d) kopje e kartës me të drejtat e personave të ndaluar/arrestuar.

Në ambientet e sigurisë ishte vetëm një dhomë, e cila përdorej njëkohësisht si dhomë për marrjen në pyetje të personave të ndaluar/arrestuar nga prokurori apo oficerët e policisë gjyqësore, për takime me avokatët mbrojtës, dhomë e mjekut për kryerjen e vizitave mjekësore, si dhe zyrë e përgjegjësit të dhomave të sigurisë për mbajtjen e dokumentacionit dhe regjistrave.

Kjo dhomë ishte e pajisur me orendi si tavolina për punë, karrige për qëndrimin ulur të personave të arrestuar/ndaluar, një krevat për kryerjen e vizitave mjekësore, një raft për mbajtjen e medikamenteve mjekësore, si dhe një raft për mbajtjen e dokumentacionit të përgjegjësit të dhomave të sigurisë.

Referuar procedurës standarde *“Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”*, këto ambiente, si dhoma për marrjen në pyetje të personave të ndaluar/arrestuar nga prokurori apo oficerët e policisë gjyqësore dhe për takime me avokatët mbrojtës, dhoma për kryerjen e vizitave mjekësore, si dhe dhoma e përgjegjësit të dhomave të sigurisë, duhet të jenë detyrimisht të ndara në mënyrë të veçantë, për shkak të funksioneve të ndryshme që ka secila dhomë.

Ambienti i sigurisë në këtë komisariat, përgjithësisht ishte i pastër nga ana higjeno-sanitare, por kishte nevojë për lyerje dhe dezinfektim të herë pas hershëm të këtyre ambienteve.

Gjatë inspektimit, u konstatua se në korridorin dhe në ambientin e sigurisë të Komisarariatit të Policisë nr.2 Tiranë ishin të afishuara posterat me të drejtat e personave të ndaluar/arrestuar. Në korridorin midis dhomave të sigurisë, ishte e afishuar lista me emrat dhe kontaktet e avokatëve mbrojtës, si dhe lista e personave që kanë të drejtë të hyjnë në ambientin e sigurisë të miratuar nga drejtuesi i komisariatit.

Ambienti i sigurisë së komisarariatit nr.2 Tiranë nuk kishte të instaluar sistemin e monitorimit me kamera, për monitorim apo vëzhgim të ambienteve të sigurisë në këtë institucion. Mbikëqyrja me kamera e të gjitha mjediseve të Komisarariatit nr.2 Tiranë, përveç atyre mjediseve ku çënohet privatësia është vlerësuar nga ana jonë si një proces thelbësor për tre arsye:

Së pari, mbikëqyrja me kamera ka një efekt parandalues për veprime të kundërligjshme që mund të kryhen, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Së dyti, mbikëqyrja me kamera dokumenton shumicën e ngjarjeve brenda ambienteve të komisarariatit, si dhe jep garanci për një gjykim objektiv dhe të paanshëm për masat disiplinore apo penale që duhet të merren ndaj individëve përgjegjës.

Së treti, dokumentimi filmik është një material mbi të cilin mund të konsultohen mjaft të dhëna apo pretendime për trajtimin e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve dhe mund të nxirren përfundime të vlefshme dhe të paanshme në rekomandimet përkatëse që hartojnë institucionet monitoruese të pavarura.

Nisur nga problematikat e konstatuara në ambientet e shoqërimit dhe të sigurisë të këtij komisaritati nga grupi i inspektimit, rezulton se ekzistojnë ende problematika të përmendura edhe në raportin e CPT (European Committee for the Prevention of Torture), gjatë vizitës së fundit monitoruese të mbajtur nga data 20 nëntor deri 30 nëntor 2018 në Shqipëri³.

Në këto kushte, vlerësojmë se zgjidhja e kësaj problematike shumë shqetësuese është në përfundim i ndërtimit të objektit/bllokut të sigurisë për Drejtorinë/Komisariatet e Policisë Tiranë, dhe sipas angazhimit të qeverisë shqiptare në përgjigje të rekomandimeve të CPT, si dhe inkurajojmë hapjen e menjëhershme të dhomave të sigurisë për akomodimin e personave të ndaluar dhe të arrestuar sipas ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.⁴

Për sa më lart në analizë të këtij hetimi dalim në konkluzionin se, ambientet e sigurisë në këtë institucion nuk garantojnë sigurinë dhe kushtet jetësore për personat e ndaluar/arrestuar, që të trajtohen me dinjitet duke respektuar të drejtat themelore në zbatim të legjislacionit në fuqi, si dhe akteve ndërkombëtare të detyrueshme për Republikën e Shqipërisë.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në zbatim të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar; procedurave standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, miratuar me urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, si dhe “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit

³ <https://rm.coe.int/16809cb571>, rekomandimi 8, faqe 14, përgjigje e Qeverisë Shqiptare në lidhje me rekomandimet e CPT

⁴Institucioni i Avokatit të Popullit ka bërë një rekomandim të veçantë për vënien në funksion të bllokut të dhomave të sigurisë për persona të ndaluar/arrestuar në Drejtorinë Vendore të Policisë Tiranë.

Nr.938, dt. 24.07.2019, çdo njësi policore që ka dhoma shoqërimi dhe sigurie, duhet të jetë e pajisur ndër të tjera edhe me regjistrat përkatës, për evidentimin e të dhënave të këtyre personave. Regjistrat në tërësinë e tyre ishin të mbajtur në rregull, të plotësuar sipas rubrikave dhe të sekretuar.

Gjatë kontrollit të dokumentacionit, grupi i inspektimit konstatoi se, Komisariati i Policisë nr.2 Tiranë ishte i plotësuar me regjistrat e përcaktuar sipas procedurave standarde. Ato mbaheshin në një raft në dhomën e përgjegjës të dhomave të sigurisë dhe në zyrën e informacionit, si dhe administroheshin prej punonjësve të policisë të ngarkuar me këtë detyrë.

Konkretisht, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr.1” bashkëlidhur procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, i cili mbahej në zyrën e informacionit, si dhe ishte i sekretuar dhe i plotësuar sipas rubrikave.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi e shtetasve ishte e ndryshme nga 1 orë deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrat ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë në zyrën e informacionit.

Avokati i Popullit vë theksin se momenti i privimit nga liria është ora në të cilën nis llogaritja e afateve procedurale për efekt të llogaritjes së afatit maksimal prej 10 orë për personat e shoqëruar apo çdo afat tjetër për personat e ndaluar apo arrestuar.

Gjithashtu, në këtë komisariat ishte vendosur regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe të arrestimeve të kryera nga punonjësit e policisë së këtij komisariati.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, në rastet e arrestimeve në flagrancë, ora e arrestimit e shënuar në procesverbalin e arrestimit, përputhej me orën e shoqërimit të tyre në mjediset e komisariatit të policisë.

Krahas tyre, pjesë e dokumentacionit që administrohej nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë dhe në zyrën e informacionit të komisariatit, ishte edhe regjistri i posaçëm për evidentimin e të dhënave të të miturve në konflikt me ligjin, sipas rekomandimit të Institucionit të Avokatit të Popullit.

Ndërkohë, në zbatim të kërkesave të nenit 115 të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, komisariati kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar. Për periudhën që u zhvillua inspektimi Janar-Mars 2022 ishin evidentuar 3 kërkesa nga ana e personave të arrestuar/ndaluar me objekt për njoftimin e familjeve dhe për njoftimin e avokatit mbrojtës, të cilat (sipas shënimeve në regjistër) ishin plotësuar nga punonjësit e shërbimit në dhomat e sigurisë.

Trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve dhe i të shoqëruarve në ambientet e policisë.

Në kohën e inspektimit në ambientet e shoqërimit në Komisarriatin e Policisë nr.2 Tiranë, kishte vetëm një person në cilësinë e të shoqëruarit, ndërsa në ambientin e sigurisë nuk ndodheshin persona të arrestuar apo të ndaluar.

Grupi i inspektimit intervistoi personin e shoqëruar, i cili deklaroi se ishte trajtuar në mënyrë korrekte gjatë kohës të qëndrimit në ambientin e shoqërimit të komisarriatit dhe ishte brenda limitit kohor të shoqërimit. Në deklaratën e personit të shoqëruar, u konstatua se, gjatë ndalimit nga punonjësit e policisë ata ishin identifikuar përpara tij duke u prezantuar me gjeneralitetet dhe detyrën që kryenin.

Nga informacioni i grumbulluar gjatë inspektimit dhe kontrolli i regjistrit, nuk rezultoi asnjë rast i përdorimit të mjeteve të forcës dhe shtrëngimit fizik brenda ambienteve të këtij komisarriati apo ndonjë rast i përdorimit të armëve të zjarrit nga ana e policisë ndaj shtetasve të ndaluar/ arrestuar me qëllim përmbushjen e një synimi të ligjshëm, sikurse përcaktohet në neni 133 të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, VKM nr. 293, datë 8.4.2015 “Për miratimin e llojeve të armatimit, të lëndëve neuro-paralizuuese dhe të mjeteve të tjera të përdorimit të forcës nga policia e shtetit”, urdhërit të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë për miratimin e procedurave standarde, si dhe në procedurën standarde për trajtimin e personave të arrestuar apo të ndaluar.⁵

Gjithashtu, nga intervista me personin e shoqëruar nuk pati pretendime për trajtim denigrues, jo human apo për ushtrim dhune fizike e psikologjike. Gjendja psikologjike e të intervistuarit ishte e qetë dhe nuk dëshmonte për ndonjë pasojë të shkakuar nga keqtrajtimi.

Personave të ndaluar/arrestuar, ju jepej nga oficerët e policisë gjyqësore kopje e procesverbalit të ndalimit/arrestimit, ajo e kontrollit personal, si dhe kopje e kartës me të drejtat e tyre. Koha e qëndrimit e të arrestuarve në ambientin e sigurisë ishte brenda afatit ligjor.

Të ndaluarve/arrestuarve, u mundësohej trajtimi me ushqim 3(tre) herë në ditë, me shërbim katering sipas normave për trajtimin me ushqim të përcaktuar në Vendimin nr.189, datë 15.03.2017 “Për trajtimin me ushqim të punonjësve, të studentëve dhe të kursantëve në institucionet arsimore të Policisë së Shtetit, si dhe të shtetasve të ndaluar dhe të arrestuar deri në sqarimin e pozitës së tyre”. Ushqimi përgatitej nga një subjekt privat, sipas kontratës të lidhur mes institucionit dhe subjektit privat.

Gjithashtu, në ambientin e sigurisë nuk kishte ambient më vete për ajrimin e të arrestuarve/ndaluarve dhe mungonte ambienti që shërben si objekt kulturi.

Të ndaluarve/arrestuarve iu jepeshin produkte për ruajtjen e higjenës vetjake dhe të ambientit, si sapun, detergjentë, letra higjienike dhe letra për fshirjen e duarve dhe të fytyrës.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarriatin e Policisë nr.2 Tiranë, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e tyre të punës. Këto ambiente nuk ishin të monitoruara

⁵ Kreu V, pika 6 e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.

me kamera. Nga monitorimi që ju bë zyrave të punonjësve të policisë në këtë komisariat, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndërkohë, sikurse përmendëm edhe më lart, në këtë komisariat nuk kishte ambiente të veçanta intervistimi, por marrja në pyetje dhe intervistimi i personave të shoqëruar apo të ndaluar/arrestuar kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë, të cilat nuk ishin të monitoruara me kamera.

Lidhur me këto fakte, Avokati i Popullit i ka rekomanduar në mënyrë të përsëritur, Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit dhe Drejtorive Vendore të Policisë, marrjen e masave për krijimin e zyrave të posaçme për marrjen në pyetje të shtetasve gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, por sikurse konstatohet nga inspektimet periodike të zhvilluara nga MKPT, ky rekomandim ende nuk është plotësuar⁶.

Gjithashtu, në Komisarlatin e Policisë nr.2 Tiranë, nuk ka dhomë më vete për intervistimin e personave të mitur në konflikt me ligjin. Mekanizmi Kombëtar e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se, intervistat me të miturit duhet të realizohen në një ambient të përshtatshëm dhe të pajisur me ornditë e nevojshme si tavolina dhe karrige, në një mjedis sa më të qetë, pa shtrëngime fizike dhe presione psikologjike. Në kushtet aktuale që ndodhen zyrat e punës të punonjësve të policisë, intervistimi i tyre mund të shkaktojë traumatizim plotësues të fëmijët.

Ndihma juridike, psikologjike dhe kujdesi mjekësor

Në këtë komisariat, punonjësit e policisë zbatonin detyrimin ligjor të parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Nga inspektimi rezultoi se, për personat e shoqëruar mbahej procesverbali tip “Formulari i raportit të shoqërimit ose ndalimit/arrestimit”. Njëkohësisht, zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenet 34/b, pika 2 dhe 251 të Kodit të Procedurës Penale, që të ndaluarit/arrestuarit duhet t’i jepet dhe të mbajë me vete një kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit.

Gjatë inspektimit u informuam se, personat e ndaluar/arrestuar madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar një avokat privat, mundet tu kërkonin punonjësve të policisë ndihmë juridike për t’ju ofruar një avokat kryesisht. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjës të dhomave të sigurisë.

⁶ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim. Po ashtu kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkesë të bërë nga i ndaluarit gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

Personave të ndaluar/arrestuar me shtetësi të huaj, ju mundësohej dhënia e kartës për tu njohur me të drejtat e tyre, e cila ishte e përkthyer në 8 gjuhë të huaja, në momentin kur këta persona hynin në ambientin e sigurisë.

Në lidhje me dhënien e kartës me të drejtat e personave që shoqërohen në mjediset e policisë, Institucioni i Avokatit të Popullit ka rekomanduar vendosjen e një standardi të ri që kopja e kartës me të drejtat që gëzojnë personat që shoqërohen në këto mjedise, tu jepet që në momentin që atyre ju privohet liria, pra kur hyjnë në dhomat e shoqërimit, dhe jo vetëm kur ata hyjnë në dhomat e sigurisë. Ky standard do të garantojë më së miri të drejtat e këtyre personave, si dhe besueshmërinë e qytetarëve të shteti i së drejtës (parimi i sigurisë juridike).

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, ata shoqëroheshin menjëherë për në dhomat e sigurisë të DVP Tiranë, për veprime procedurale të mëtejshme, në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht, kujdestarit ligjor dhe të psikologut në organikë të kësaj drejtorie.

Përsa i përket trajtimit mjekësor të personave ndaluar/arrestuar, u konstatua se ky shërbim ofrohej nga mjeku i cili është në organikë të DVP Tiranë. Në rastet kur këta persona kishin nevojë për vizita mjekësore te mjekët specialist, njoftohet menjëherë shërbimi i urgjencës kombëtare dhe personat shoqërohen në QSUT “Nënë Tereza”. Nga këqyrja e dokumentacionit, personat e ndaluar/arrestuar kishin kryer vizita mjekësore brenda afatit prej 12 orëve dhe sa herë është kërkuar prej tyre.

Vizitat mjekësore për të ndaluarit/arrestuarit, konstatimet, rekomandimet e mjekut dhe medikamentet e dhëna, pasqyroheshin në regjistrin e vizitave mjekësore. Ndërkohë hapeshin edhe kartelat mjekësore (kartelat ditore) të tyre, të cilat vendoseshin në fashikullin përkatës për çdo të ndaluar/arrestuar.

Për sa më sipër dhe në mbështetje të pikës 3 të nenit 63 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, ku thuhet se: “Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”; të nenit 21, germa “b” të ligjit nr. 8454 dt. 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku thuhet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive; si dhe në bazë të nenit 81, pika 2/b të ligjit Nr. 81/2020 “Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve”, ku parashikohet midis të tjerash se: “Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës ka këto kompetenca: b) paraqet rekomandime për organet përkatëse, me qëllim që të përmirësohen trajtimi dhe kushtet e individëve që u është hequr liria dhe të parandalohet tortura, trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtëruar.”.

REKOMANDOJMË:

1. Mbyllet e dhomave ekzistuese të sigurisë në Komisaratin e Policisë nr.2 Tiranë, pasi ato nuk plotësojnë kushtet dhe kriteret që të garantojnë një trajtim njerëzor dhe dinjitoz të personave të ndaluar/arrestuar, sipas përcaktimeve në ligjin nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “Trajtimi dhe siguri i personave

të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, si dhe zbatimit të rekomandimit të Komitetit European për Parandalimin e Torturës (CPT).

Deri në mbylljen e dhomave të sigurisë në Komisarlatin e Policisë nr.2 Tiranë rekomandojmë:

2. Marrjen e masave të menjëhershme, për garantimin e kushteve të përshtatshme në dhomat e sigurisë duke i pajisur ato me shtretër për fjetje sipas kapacitetit fizik, me qëllim trajtimin njerëzor e dinjitoz të personave të arrestuar/ndaluar.
3. Marrjen e masave të menjëhershme për nxitjen dhe vënien në funksion të godinës së ndërtuar për dhomat e sigurisë në Komisarlatin e Policisë Tiranë për akomodimin e personave të ndaluar dhe të arrestuar sipas ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, urdhërin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.
4. Marrjen e masave të nevojshme, për krijimin e dhomës së mjekut për kryerjen e vizitave mjekësore, të kompletuar me orenditë e nevojshme, si dhe pajisjen me frigorifer për ruajtjen dhe sigurimin e medikamenteve.
5. Marrjen e masave të nevojshme për pajisjen me telefon fiks, për punonjësit e policisë, i cili të shërbejë për njoftimin e zyrës së informacionit në rastet emergjente dhe pajisjen me buton zile/sinjali të montuar në mur për kontaktin e personave të arrestuar/ndaluar me punonjësin e policisë në rast nevojë.
6. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin e dhomave të shoqërimit në Komisarlatin e Policisë nr.2 Tiranë, sipas kritereve të parashikuara në Kreun VII, pika 4 të procedurave standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhërin nr. 938, dt. 24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit duke përfshirë në të ndërtimin ambienteve të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orenditë e nevojshme për qëndrim të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur në konflikt me ligjin.
7. Marrjen e masave të menjëhershme për instalimin e kamerave në dhomën e sigurisë dhe mbajtjen në funksion të plotë të sistemit audio-viziv me kamera në Komisarlatin e Policisë nr.2 Tiranë, i cili shërben për mbajtjen në vëzhgim të ambientit të shoqërimit dhe ambientit të sigurisë, si dhe për këqyrjen e veprimeve të punonjësve të policisë në këto ambiente dhe në dhomën e marrjes në pyetje apo gjatë intervistimit të personave që shoqërohen në mjediset e këtij komisarlati.
8. Marrjen e masave të nevojshme, për krijimin e dhomës të intervistimit dhe marrjes në pyetje të personave të ndaluar/arrestuar dhe të shoqëruarve, si dhe për kryerjen e veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.
9. Marrjen e masave të nevojshme, për krijimin e dhomës për intervistimin e fëmijëve të mitur, e cila duhet të jetë e kompletuar me orenditë dhe pajisjet e nevojshme, për një ambient sa më miqësor dhe trajtim dinjitoz të tyre.

10. Marrjen e masave të nevojshme për ndërtimin e tualeteve të ndara për femra dhe meshkuj, si dhe të pajisura me mjetet e domosdoshme për këtë qëllim, brenda apo ngjitur me ambientin e shoqërimit të Komisarariatit të Policisë nr.2 Tiranë.
11. Marrjen e masave të menjëhershme, për lyerjen, pastrimin, dhe dezinfektimin e tualetit në ambientet e dhomave të shoqërimit, dhe mbajtjen e tij në kushte sa më të përshtatshme.
12. Marrjen e masave të menjëhershme për sigurimin e sistemit të ngrohjes ose vendosjen e pajisjeve elektrike në dhomën e shoqërimit, për ngrohjen e këtyre ambienteve kryesisht në periudhën e dimrit.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, kërkohet të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ahmet PRENÇI